

Spesielle kontraktsbestemmelser, uti fra NS 8406.

1. Redefinering av sentrale begreper og prinsipper

Byggherre – Endres til Kommunen

Entreprenøren – Utbygger

Utbygger blir i kontrakten den som skal eie og drifte kontraktsgjenstanden, i henhold til de krav som settes til dette i kravspesifikasjonen.

Kommunen yter økonomisk tilskudd.

Byggherrefunksjonen ytes i stor grad av utbygger. Kommunens bidrag angis i de spesielle bestemmelser som følger nedenfor.

2. Møter - Erstatter NS 8406 pkt. 6

Før arbeidene starter, kan hver av partene innkalle til et oppstartmøte for å avklare og gjennomgå partenes samarbeids- og beslutningsrutiner. For øvrig kan hver av partene kreve at det skal holdes egne møter for å ta opp særskilte problemstillinger.

Partenes møtedeltakere skal ha fullmakt til å avgjøre ordinære saker. Utbygger skal i nødvendig utstrekning stille med representanter fra kontraktsmedhjelpere.

Er ikke annet avtalt, skal Utbygger føre referat fra møter. Referatet sendes til de øvrige møtedeltakerne og til partenes representanter. Eventuelle innsigelser mot referatet må fremkomme uten ugrunnet opphold.

3. Kontraktsmedhjelpere – Erstatter NS 8406 pkt. 12.

Utbygger har rett til å la hele eller deler av sine kontraktsforpliktelser bli utført av kontraktsmedhjelpere. Utbyggers kontraktsansvar overfor Kommunen endres ikke ved bruk av kontraktsmedhjelpere.

Kommunen kan ikke nekte å godta Utbyggers valg av kontraktsmedhjelpere.

3.1 Overdragelse av kontraktsforpliktelser

Er ikke annet avtalt, kan verken Utbygger eller Kommunen overdra sine kontraktsforpliktelser.

4. Kontraktsgjenstanden – Erstatter NS 8406 pkt. 7.

4.1 Avtalte krav

Utbygger skal etablere et høyhastighets bredbåndsnett som skal eies av Utbygger ("**Kontraktsgjenstanden**") i overensstemmelse med avtalte krav og ekomloven med tilhørende forskrifter.

Kontraktsgjenstanden skal være i samsvar med kontraktsdokumentene med tilhørende tegninger, modeller og beskrivelser, bortsett fra det som er særlig unntatt, eller som klart ikke er ment å gjelde.

Dersom det etter at Utbygger avga sitt tilbud;

a) skjer forandringer i lover og forskrifter eller

b) fattes enkeltvedtak

som innebærer at Kontraktsgjenstanden må endres, kan Utbygger påberope dette som en endring, og skal i så fall varsle etter punkt 11.

Dette gjelder bare dersom Utbygger ikke burde tatt forholdene i bokstav a og b i betraktning da tilbudet ble gitt, og Utbygger heller ikke burde unngått følgene av dem.

4.2 Ekomloven

Kontraktsgjenstanden være i overensstemmelse med ekomloven og tilhørende forskrifter.

4.3 Valg av løsninger

Innenfor de rammer som fremgår av kontrakten, har Utbygger rett til å velge fritt hva slags materiale, utførelse, fremføringsmetode og løsning Utbygger vil oppfylle kontrakten med.

Dersom Kommunen gir pålegg som begrenser Utbyggers valgrett, foreligger en endring. Vil Utbygger påberope seg at en slik endring foreligger, må Utbygger varsle etter punkt 11.

5. Forhold på byggeplassen – Erstatter NS 8406 pkt.13.1

5.1 Lover, forskrifter og offentlige vedtak

Utbygger skal overholde de lover, forskrifter og offentlige vedtak som gjelder for Utbyggers arbeid og for forholdene på byggeplassen. Utbygger har rett til å nekte å utføre arbeid eller medvirke til resultat som vil være i strid med offentligrettslige krav stilt i lov eller i medhold av lov.

5.2 Opprydding – Erstatte NS 8406 pkt.13.3.

Utbygger skal holde god orden på byggeplassen for det arbeid Utbygger skal utføre, og skal foreta regelmessig opprydding etter sitt arbeid og fjerne alt avfall etter dette. Utbygger skal også forestå opprydding på tilkomstveier og omgivelser for øvrig som påvirkes av hans arbeid.

Overholder ikke Utbygger sine forpliktelser til opprydding, skal Kommunen sende skriftlig varsel.

6. Kontroll og retting av feil i byggetiden

6.1 Utbyggers opplysningsplikt – Erstatte NS 8406 pkt. 14.

Utbygger skal holde Kommunen løpende orientert om utviklingen av prosjekteringen og utførelsen. Utbygger plikter å gi Kommunen alle opplysninger som er nødvendige for at Kommunen skal kunne kontrollere om kontraktsforpliktelsene er oppfylt.

6.2 Kommunens rett til å føre kontroll – Erstatte NS 8406 pkt. 14.

Kommunen har rett til for egen regning og risiko å føre kontroll med Utbyggers oppfyllelse av kontraktsforpliktelsene.

6.3 Virkningene av kontroll og godkjenning – Erstatte NS 8406 pkt. 15.

Blir Kommunen oppmerksom på at prosjekteringen eller utførelsen ikke er i samsvar med kontrakten, skal Kommunen uten ugrunnet opphold varsle Utbygger. Dersom Kommunen ikke varsler, blir han ansvarlig for de virkninger som ville vært unngått ved rettidig varsel.

7. Fremdrift og samordning

7.1 Frist for fremdriften – Erstatte NS 8406 pkt. 16.

Utbygger skal gjennomføre arbeidet under kontrakten til avtalt frist.

Følger ikke annet av kontrakten, skal Utbygger påbegynne oppdraget snarest mulig etter at kontrakten er inngått og gjennomføre arbeidet rasjonelt og uten unødvendig opphold.

7.2 Utbyggers framdriftsplan – Erstatte NS 8406 pkt. 17.

Er ikke annen frist avtalt, skal Utbygger innen fire uker etter kontraktsinngåelsen utarbeide og fremlegge framdriftsplan. Framdriftsplanen skal vise både Utbyggers ytelser og hvilke av Kommunens ytelser disse er avhengig av. Framdriftsplanen skal holde seg innenfor de rammer som er

angitt i kontrakten, og spesifiseres slik at fremdriften kan kontrolleres av Kommunen.

Er ikke annet avtalt, skal fremdriftsplanen vise alle hovedaktiviteter i prosjektgjennomføringen, som for eksempel prosjektering, varsler utførelse, , prøvedrift mv. Fremdriftsplanen skal vise viktige milepæler.

Hvis Utbygger har krav på fristforlengelse, skal fremdriftsplanen justeres tilsvarende.

7.3 Fremdriftsstatus og varsling – Erstatte NS 8406 pkt. 17.

Utbygger skal uten ugrunnet opphold varsle Kommunen dersom det oppstår eller vil kunne oppstå avvik av betydning i forhold til gjeldende fremdriftsplan. Dersom Utbygger vil kreve fristforlengelse, skal kravet varsles og behandles etter bestemmelsene i punkt 11.

Hvis den faktiske fremdriften avviker fra gjeldende fremdriftsplan i en slik grad at planen ikke lenger utgjør et hensiktsmessig grunnlag, kan Kommunen kreve at planen revideres. Slik planrevisjon innebærer kun at grunnlaget for rapportering og varsling endres.

8. Kommunens medvirkning – Erstatte NS 8406 pkt. 18.1.

8.1 Rettslige forhold

Kommunen skal sørge for nødvendig offentligrettslig og privatrettslig råderett over berørte eiendommer og tilkomst til disse, herunder at verken naboer eller andre tredjemenn har rettigheter over eiendommene som kommer i konflikt med Utbyggers arbeid.

Kommunen har risikoen for at tillatelser foreligger innenfor avtalt fremdriftsplan, jf. punkt 16.3.

8.2 Utbyggers arbeidsgrunnlag

Kommunen skal stille til rådighet for Utbygger det fysiske arbeidsgrunnlaget som Utbygger skal bygge på, herunder oppdaterte, korrekte detaljkart og nødvendige og tilstrekkelige beskrivelser av forhold i grunnen. Kommunen bærer risikoen for at det fysiske arbeidsgrunnlaget er slik Utbygger hadde grunn til å regne med ut fra kontrakten, oppdragets art og omstendighetene for øvrig.

Risikoen for forhold ved grunnen er regulert i punkt 9.

8.3 Materialer eller produkter bestemt av Kommunen

Kommunen skal ikke levere materialer og produkter til Utbygger.

Dersom Kommunen krever at Utbygger benytter navngitte materialer eller produkter, anses dette som valg av løsninger og annen prosjektering, jf. Punkt 10.

8.4 Nærmere fastleggelse av Kommunens medvirkningsplikt

I den grad medvirkningsplikten ikke er nærmere presisert, skal Utbygger snarest mulig etter kontraktsinngåelsen informere Kommunen om hvilke opplysninger og hvilket grunnlagsmateriale Kommunen skal fremskaffe, og om det som ellers er nødvendig for gjennomføring av arbeidet under kontrakten.

I den grad fristene for Kommunens medvirkning ikke er nærmere presisert i avtalen, skal disse fremgå av Utbyggers fremdriftsplan, jf. Punkt 7.2. Fristene for Kommunens medvirkning skal være rimelige.

9. Risikoen for forhold ved grunnen – Erstatter NS 8406 pkt. 18.2.

9.1 Kommunens risiko for uforutsette forhold ved grunnen

Kommunen bærer fremdriftsrisikoen for uforutsette forhold ved grunnen, dvs at endringer på grunn av uforutsette forhold i grunnen skal medføre at fremdriftsplan endres uten at noen sanksjoner kan gjøres gjeldende.

9.2 Kulturminner

Utbygger har ikke risikoen for kulturminner som faller inn under kulturminneloven med mindre Utbygger hadde kunnskap om dem da Utbygger inngav tilbud.

Hvis Utbygger oppdager kulturminner plikter han straks å innstille alt arbeid i nærheten av kulturminnet, iverksette nødvendig sikringsarbeid, samt varsle Kommunen. Utbygger kan også ha en selvstendig plikt til å varsle vedkommende politi- eller kulturminnemyndighet om funnet i henhold til reglene i kulturminneloven.

10. Kommunens valg av løsninger og annen prosjektering

10.1 Kommunens risiko – Erstatter NS 8406 pkt. 19.1.

Kommunen har risikoen for valg av løsninger og annen prosjektering som enten fremgår av kontraktsdokumenter, eller som Kommunen etter kontraktsinngåelse pålegger Utbygger å følge.

11. Endringer – Erstatter NS 8406 pkt. 19.2 til og med pkt. 19.4.

11.1 Retten til å pålegge endringer

Kommunen kan – for egen regning og risiko - ved endringsordre pålegge Utbygger endringer.

En endring kan gå ut på at Utbygger skal yte noe i tillegg til eller i stedet for det opprinnelige avtalte, at ytelsenes karakter, kvalitet, art eller utførelse skal endres, eller at avtalte ytelser skal utgå.

En endring må stå i sammenheng med det kontrakten omfatter, og ikke være av en vesentlig annen art enn det opprinnelig avtalte arbeidet. Er ikke annet avtalt, kan ikke Kommunen pålegge Utbygger endringer ut over 15 % netto tillegg til kontraktssummen.

11.2 Endringsordre

En endringsordre skal være skriftlig og gi beskjed om at det kreves en endring, samt hva endringen går ut på. Endringsordren må være gitt av Kommunens representant, jf. punkt 9, eller av en person med skriftlig fullmakt til å utstede slike. Når Utbygger mottar endringsordre i overensstemmelse med foregående, blir Utbygger forpliktet til å utføre endringsarbeidet.

Endringsordren bør gis Utbygger i god tid før endringen skal gjennomføres.

11.3 Endring i form av pålegg

Mottar totalentreprenøren pålegg uten at dette skjer i form av en endringsordre, skal Utbygger uten ugrunnet opphold varsle Kommunen dersom Utbygger vil påberope seg dette som en endring. Gjør Utbygger ikke det, taper Utbygger retten til å påberope seg at pålegget innebærer en endring.

Forannevnte gjelder også hvis Utbygger mottar pålegg fra offentlig myndighet om en ytelse som innebærer en endring.

11.4 Kommunens svarplikt

Når Kommunen mottar varsel i henhold til punkt 11.3, skal Kommunen besvare det ved enten å

- a) utstede endringsordre i henhold til punkt 11.2, eller
- b) avslå Utbyggers krav på endringsordre, eller
- c) frafalle pålegget.

Dersom Kommunen ikke uten ugrunnet opphold svarer i henhold til første ledd, anses pålegget å innebære en endring.

Ved endring har Utbygger krav på fristforlengelse og vederlagsjustering.

12. Utbyggers krav på fristforlengelse – Erstatte NS 8406 pkt. 20.

Utbygger har krav på fristforlengelse dersom fremdriften hindres som følge av

- a) endringer, jf. punkt 11, eller
- b) forsinkelse eller svikt ved Kommunens ytelse etter punktene 8, 9 og 10, eller
- c) uforutsette forhold i grunnen, eller

d) andre forhold Kommunen eller andre enn Utbyggeren selv har risikoen for.

13. Vederlagsjustering – Erstatte NS 8406 pkt. 22.

Utbygger har krav på vederlagsjustering dersom det foreligger en endring etter punkt 11.

Utbygger kan gi eller Kommunen kan kreve at Utbygger gir et spesifisert tilbud på justering av vederlaget.

Kommunen skal ta stilling til tilbudet innen 5 kalenderdager.

14. NS 8406 punkt 24 utgår i sin helhet

Dette punktet utgår, da det omhandler overtakelse fra entreprenøren til byggherre.

15. NS 8406 Punkt 30 utgår i sin helhet

Dette punktet omhandler eiendomsrett til kontraktarbeider og materialer.

Tillegg til NS 8406:

16. Prosjektering, rådgivning mv.

16.1 Prosjektering

Er ikke annet avtalt, skal Utbygger sørge for all nødvendig prosjektering for å kunne etablere Kontraktsgjenstanden i samsvar med kontrakten, herunder reglene i punkt 4.

16.2 Veiledningsplikt

Utbygger skal gi Kommunen slike råd og slik veiledning som forholdene tilsier. Dette innebærer blant annet at Utbygger i rimelig utstrekning skal:

- a) vurdere og påpeke for Kommunen alternative løsninger, og

b) utrede konsekvensene av løsninger som Kommunen foreslår.

16.3 Offentlige og privatrettslige tillatelser

Er ikke annet avtalt, skal Utbygger innhente nødvendig tillatelse fra offentlig myndighet til å etablere Kontraktsgjenstanden.

Alle øvrige tillatelser skal innhentes av Kommunen. Det presiseres at dette inkluderer også tillatelser fra private og offentlige grunneiere til fremføring av Kontraktsgjenstanden. Det kan avtales at Utbygger forestår initiell kontakt og søker en omforent løsning med private grunneiere.

Kommunen bærer risikoen for at tillatelser ikke gis og er ansvarlig for eventuell økt tidsbruk og økte kostnader dersom tillatelser ikke foreligger til avtalt tid.

Gebyrer som gjelder godkjenning for ansvarsrett for Utbygger og hans kontraktsmedhjelpere, dekkes av Utbygger og faktureres Kommunen som en del av vederlaget. Øvrige gebyrer dekkes av Kommunen.

17. Utførelse

Utbygger skal kunne dokumentere at all utførelse er forankret i prosjektplanen.

Ved utførelsen skal Utbygger gå frem slik at det ikke oppstår skade eller fare for skade.

18. Bruk av eksisterende infrastruktur

Kommunen skal tillate at deres infrastruktur (veier, grøfter, stolper, traseer mv.) vederlagsfritt brukes av Utbygger, så langt det ikke skjer til fortrengsel for Kommunens egen bruk. Kommunen kan fastsette sikkerhetsmessige vilkår for bruken. Dette gjelder også infrastruktur hvor Kommunen er hel eller deleier av selskap som eier slik infrastruktur.

Kommunen skal skriftlig og minimum 36 måneder på forhånd varsle Utbygger dersom slik infrastruktur planlegges fjernet.

19. Etablering av ny infrastruktur

Kommunen skal raskt og effektivt behandle søknader fra Utbygger og besørge tillatelser for fremføring av planlagt infrastruktur. Kommunen har risikoen for at tillatelser foreligger innenfor avtalt fremdriftsplan, jf. punkt 16.3.

Kommunen forplikter seg til å inntegne ekominfrastruktur på alle kommunens arealplantegninger.

Utbygger gis fullmakt til å gjøre bruk av kommunens tinglyste rettigheter til infrastrukturframføring på all offentlig og privat grunn.

20. Force majeure mm.

Dersom kontraktens gjennomføring helt eller delvis hindres, eller i vesentlig grad vanskeliggjøres av forhold som ligger utenfor partenes kontroll, suspenderes partenes plikter i den utstrekning forholdet er relevant, og for så lang tid som forholdet varer. Slike forhold inkluderer, men er ikke begrenset til streik, lockout og ethvert forhold som etter norsk rett vil bli bedømt som force majeure.

Den part som ønsker å påberope seg force majeure skal uten ugrunnet opphold underrette den annen part om den aktuelle force majeure-begivenhet og om når ytelsen antas å kunne gjennomføres.

Dersom offentlig myndighet vedtar ny lovgivning med direkte betydning for kontrakten og dette forrykker balansen mellom partene med negativ økonomisk virkning for disse, har vedkommende part rett til å kreve avtalen reforhandlet slik at den økonomiske balansen gjenoprettes.

21. Terskel for gjennomføring av kontrakten

Konkurransesgrunnlagets punkt 2.6 angir terskel for gjennomføring av utbyggingen. Dersom denne terskel ikke nås, vil ikke utbyggingen av kontraktsgjenstanden gjennomføres.

22. Oppstart av salg til kunder i tilskuddsområdene i kontrakten

Før oppstart av salg finner sted, skal Utbygger sammen med kommunen ha blitt enige om hvordan eventuelle forhøyede tilkoblingsavgifter skal håndteres i tilskuddsområdene. Dette for å dekke eventuelle behov for lokal medfinansiering, gjennom å ta ut en ekstra andel tilkoblingsavgift fra husstanden. Utbygger og kommune skal ha en enighet om håndtering av dette, før salg kan begynne.